

Οι αστράγαλοι (τα κότσια)

Ο αστραγαλισμός ή το «αστραγαλίζεин», τα παιχνίδια δηλαδή με τους αστραγάλους, ήταν από τα πιο αγαπημένα των παιδιών αλλά και των ενηλίκων. Η ονομασία του παιχνιδιού προέρχεται από τα κόκαλα των αρθρώσεων ανάμεσα στην κνήμη και στη φτέρνα διαφόρων ζώων, αλλά κυρίως προβάτων και κατσικιών.

Στην αρχαία Ελλάδα ο αστραγαλισμός ήταν κυρίως παιχνίδι για κορίτσια που παιζόταν με πολλούς τρόπους. Ο πιο συνηθισμένος ήταν να ρίχνουν τέσσερις αστραγάλους και να παρατηρούν την όψη που έδειχνε ο καθένας. Κάθε πλευρά του αστραγάλου είχε ιδιαίτερη σημασία και διαφορετική ονομασία, όπως κώος, χίος, ύπτιος, πρανής. Σημασία στο παιχνίδι είχε η πλευρά που ακουμπούσε στο έδαφος και η βαθμολογία ήταν ανάλογη.

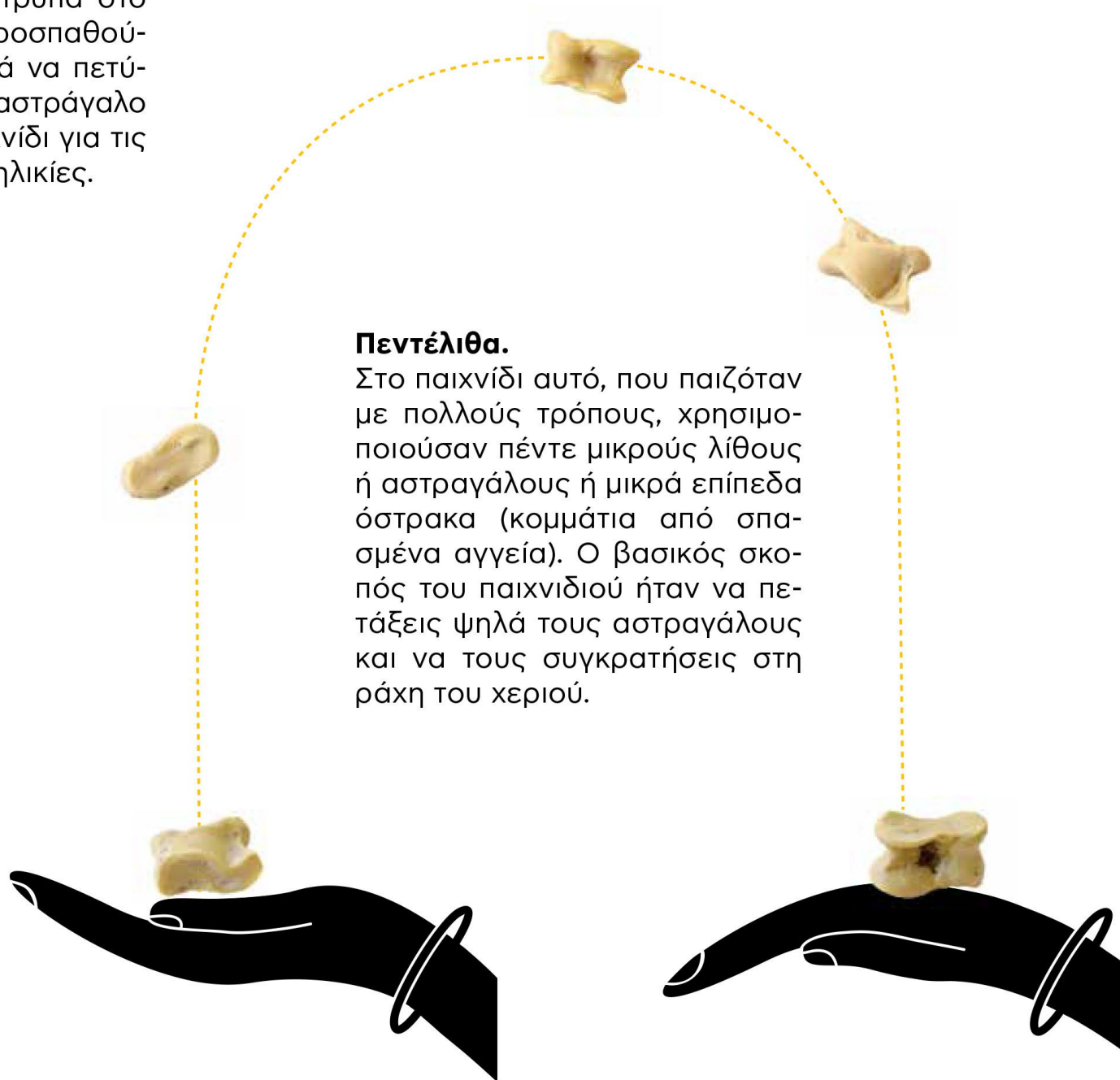
Οι αστράγαλοι μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και σε άλλα παιχνίδια δεξιοτεχνίας που απευθύνονταν σε παιδιά μικρότερης ηλικίας, αλλά και σε τυχερά παιχνίδια, κυρίως από τα ρωμαϊκά χρόνια και εξής, όπου οι αστράγαλοι αντικαθιστούσαν τα ζάρια (τους κύβους). Στα παιχνίδια δεξιοτεχνίας οι αστράγαλοι μπορούσαν να αντικατασταθούν από βότσαλα, καρύδια ή αμύγδαλα.

Πήλινα αγαλματίδια γυναικών που
παίζουν αστραγάλους, 340-330 π.Χ.
Βρετανικό Μουσείο, Λονδίνο
©The Trustees of the British Museum.
All rights reserved.

Τρόπα.

Η ονομασία προέρχεται από την τρύπα στο χώμα που προσπαθούσαν τα παιδιά να πετύχουν με τον αστράγαλο και ήταν παιχνίδι για τις πολύ μικρές ηλικίες.

Πεντέλιθα.

Στο παιχνίδι αυτό, που παιζόταν με πολλούς τρόπους, χρησιμοποιούσαν πέντε μικρούς λίθους ή αστραγάλους ή μικρά επίπεδα όστρακα (κομμάτια από σπασμένα αγγεία). Ο βασικός σκοπός του παιχνιδιού ήταν να πετάξεις ψηλά τους αστραγάλους και να τους συγκρατήσεις στη ράχη του χεριού.